

Kulttuuri 00:00 24.11

Kainuun malli syynä ahdinkoon

"Menojen leikkaukset olisi pitänyt aloittaa vuonna 2002, mutta päättäjät eivät halunneet. Nyt on tehtävä kerralla raju muutos. Tuloveroprosenttia olisi pitänyt korottaa", selittää Kajaanin talousjohtaja **Tuija Karppanen** kaupungin taloustilannetta.

Vuosi 2002 oli kunnille, myös Kajaanille, poikkeuksellisen hyvä. Silloin valtio tilitti kuntiin rahoja, jotka olivat jääneet tilittämättä useina vuosina. Karppasen mukaan virkamiehet varoittivat päättäjiä, että tilanne ei pysy samanlaisena.

Vuodet 2003 ja 2004 kuluivat mallin rakentamiseen, eikä kuntien oman organisaation kehittämiseen jäänyt aikaa. Nyt menoja leikataan 2,3 miljoonaa, mutta oikeastaan 5 miljoonaa euroa tähän vuoteen verrattuna, kun palkankorotukset lasketaan mukaan.

Hallintomallissa Kainuun yhdeksän kuntaa maksavat verotuloistaan 59,9 prosenttia maakunnalle, joka järjestää muun muassa terveys- ja sosiaalipalvelut sekä lukio- ja ammattikoulutuksen. Kuntien palveluntuotantorakenteet siirtyvät maakuntaan sellaisenaan, ja päällekkäisyyttä on varmasti.

Kunnat kasvattivat sosiaali- ja terveystaloutensa ennen maakuntamalliin siirtymistä. Tuija Karppasen mukaan Kajaanin sotemenot nousivat vähiten, vain 8 prosenttia tänä vuonna, kun joissakin kunnissa kasvua oli 25 prosenttia.

Maakunta joutuu aloittamaan säästökuurin siinä missä kunnatkin. Karppanen uskoo, että kun maakunta remontoi rakenteensa tehokkaiksi, kunnatkin saavat talouteensa lisää liikkumavaraa ja kuntien maksuosuutta voidaan ehkä alentaa.

Puolen yksikön korotus tuloveroprosenttiin olisi Karppasen mukaan merkinnyt noin 30 sentin lisämenoa henkeä kohti päivässä.

Kirsi Haapea